

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Broj: 12 – 62 / 19

Grude, 6. studenoga 2019. godine

DOMOVIMA ZDRAVLJA U ŽZH Higijensko-epidemiološkim službama

PREDMET: Naputak za cijepljenje protiv sezonske gripe

Gripa je zarazna bolest uzrokovana virusom gripe. Teško se prisjetiti i jednog drugog uzročnika zaraznih bolesti koji tako dugo i kontinuirano izaziva veliki interes opće i stručne javnosti.

Virusi gripe koji masovno cirkuliraju među ljudima odlično su se prilagodili prijenosu uobičajenim socijalnim kontaktom što rezultira velikim brojem oboljelih svake sezone tj. pojavom sezonskih epidemija.

Gripa je ozbiljna bolest koja se pojavljuje naglo, jakog je intenziteta, ima teži tijek i mogućnost komplikacija, traje 7-10 dana, praćena visokom temperaturom (38-40°C), glavoboljom, bolovima u mišićima, drhtavicom, općom slabosti, umorom i iscrpljenošću. Moguće komplikacije od gripe su bronhitis, upala pluća, pogoršanje postojeće kronične bolesti koje može biti i životno ugrožavajuće.

Cijepljenje protiv gripe svake jeseni je najučinkovitiji način sprečavanja gripe. Smanjuje rizik od gripe ili ukoliko osoba dobije gripu, bit će značajno blaža. Idealno je cijepiti se prije početka sezone gripe, iako i oni koji se ne stignu cijepiti prije početka sezone gripe imaju korist od cijepljenja ako se cijepe kad gripa već bude prisutna. Najčešće nuspojave cijepljenja su blage i spontano prolaze u roku od dan-dva (oteklina i crvenilo na mjestu primjene, povišena tjelesna temperatura, bolovi u mišićima, glavobolja).

Privremena kontraindikacija za cijepljenje je akutna febrilna bolest. Trajne kontraindikacije za cijepljenje su teška alergija na bjelančevine jaja i pileće bjelančevine, alergija na neki sastojak cjepiva i teška nuspojava nakon ranije primjene cjepiva protiv gripe.

Cijepljenje se posebno preporuča osobama s povećanim rizikom od nastanka komplikacija ili bliskim kontaktima rizičnih skupina, a to su:

- osobe starije od 65 godina;
 - osobe svih životnih dobi (starije od 6 mjeseci) s kroničnim bolestima srca i pluća, uključujući astmu, cističnu fibrozu, bronhopulmonalnu displaziju i sa prirođenim srčanim greškama;
 - osobe svih životnih dobi (starije od 6 mjeseci) s metaboličkim bolestima, uključujući dijabetes mellitus;
 - osobe svih životnih dobi (starije od 6 mjeseci) s anemijom, kroničnim bolestima bubrega, hemoglobinopatijama, neurološkim i neuromuskularnim bolestima koje utječu na disanje i oštećenjem imunološkog sustava (uključujući oboljele od malignih bolesti, osobe na dugotrajnoj terapiji kortikosteroidima, osobe s HIV infekcijom itd.);
-

- djeca starija od 6 mjeseci i adolescenti koji su pod dugotrajnom terapijom aspirinom zbog rizika od akutnog oštećenja jetre i mozga nakon infekcije virusom gripe (Reyov sindrom);
- osobe koje su profesionalno ili privatno u kontaktu s osobama koje pripadaju rizičnim skupinama te im lako mogu prenijeti infekciju;
- roditelji i druge osobe u bliskom kontaktu s djecom mlađom od 6 mjeseci jer se ona ne mogu cijepiti protiv gripe;
- zdravstveni djelatnici;
- štićenici domova za starije osobe te institucija za njegu kroničnih bolesnika (bez obzira na dob, uključujući i djecu);
- trudnice;
- u slučaju da se osobe za koje je cijepljenje preporučljivo, ne mogu cijepiti zbog postojanja kontraindikacija, umjesto njih se pod istim uvjetima preporučuje cijepiti osobe iz njihove bliske okoline, na primjer kućni kontakti (uključujući djecu), osobe koje pružaju kućnu medicinsku njegu i sl.

Cijepljenje osoba koje pripadaju tim kategorijama provodi se u higijensko-epidemiološkim službama Domova zdravlja u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Za gore navedene kategorije cijepljenje je besplatno

Sastav djelatne tvari u cjepivu određuje Svjetska zdravstvena organizacija (SZO). U veljači svake godine SZO određuje sastav cjepiva protiv gripe za sjevernu hemisferu na temelju praćenja promjena virusa, odnosno informacija koje zaprima od 115 nacionalnih centara. Zbog stalnih mutacija virusa gripe svake godine proizvodi se novo cjepivo s izmijenjenim sastavom djelatne tvari.

Sukladno preporukama Svjetske zdravstvene organizacije i Europske agencije za lijekove u sastavu cjepiva nalaze se sojevi virusa gripe za koje se, a na temelju globalnog praćenja kretanja gripe predviđa da će cirkulirati u nastupajućoj sezoni 2019./2020. Zbog stalnih mutacija virusa gripe svake godine proizvodi se novo cjepivo s izmijenjenim sastavom djelatne tvari.

Cijepljenje protiv sezonske gripe obavljat će se četverovalentnim cjepivom. Djelatne tvari cjepiva su površinski antigeni virusa gripe slijedećih sojeva:

A/Brisbane/02/2018 (H1N1) pdm 09 – like virus

A/Kansas/14/2017 (H3N2) – like virus

B/Colorado/06/2017 – like virus (B/Victoria/2/87 lineage)

B/Phuket/3073/2013 – like virus (B/Yamagata/16/88 lineage)
